

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

ЗАВДАННЯ

**II етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії
в Харківській області
2024/2025 навчальний рік**

9 КЛАС

Max. 72 б.

Завдання I. Виконайте тестові завдання. (максимум 11 балів)

1. Який чинник мав вирішальний вплив на розвиток української культури в Наддніпрянській Україні в першій половині XIX ст.? (1 бал)

- А** початок українського національного відродження
- Б** видання царських указів про заборону української мови
- В** створення української автокефальної православної церкви
- Г** активізація діяльності громадського руху

2. Який фактор сприяв перетворенню греко-католицького духовенства в рушійну силу національного відродження на західноукраїнських землях наприкінці XVIII – на початку XIX ст.? (1 бал)

- А** збереження священиками етнічної ідентичності
- Б** наявність власної впливової політичної організації
- В** тісна співпраця з Російською православною церквою
- Г** зосередження у власності церкви більшості орних земель

**3. У своїй праці «До знесення панщини в Галичині» Іван Франко писав:
*«Коли на хлопа надто тиснула панщина, він тікав від неї... в крайньому разі в опришки».***

У цьому вислові автор указував на (1 бал)

- А** причини опришківського руху.
- Б** наслідки дій загонів опришків.
- В** розмах опришківського руху.
- Г** мету дій опришківських загонів.

4. У відповідність стан суспільства українських земель XV-XVII ст. з переліком історичних понять і термінів, які дають змогу характеризувати його. (0-4 бали)

- 1** шляхта
- 2** духовенство
- 3** міщани

4 селяни

А «реєстр», «полковник», «клейноди»

Б «братства», «магдебурзьке право», «магістрат»

В «панщина», «закріпачення», «покозачення»

Г «фільварок», «сейм», «вето»

Д «унія», «полемічна література», «ставропігія»

5. Установіть відповідність між прізвищем науковця та фактами його біографії.
(0-4 бали)

1 В. Каразін

2 М. Остроградський

3 М. Максимович

4 М. Костомаров

А етнограф, укладач збірок українських народних пісень, перший ректор Київського університету

Б винахідник, агроном і метеоролог, ініціатор відкриття Харківського університету

В математик, член Петербурзької, Паризької, Римської та Туринської академії наук

Г етнограф, автор українського фонетичного правопису, першого українського історичного роману

Д історик, автор праць з історії козацтва, член Кирило-Мефодієвського братства

Завдання II (максимум балів – 8)

Перебіг яких подій відображений на картосхемі (2 бали). Визначте причини та наслідки подій (6 балів).

Причини	Подія	Наслідки

Завдання III (максимум балів – 8)

Уважно прочитайте уривки з історичних джерел.

Про які події йдеться в наведених уривках тексту? Розташуйте їх у хронологічній послідовності.

А «І ось зібрав Богун [гетьман наказний] своїх полковників на раду. Думали вони, як би вирватися з осади... На раді полковники вирішили навести через Пляшівку міст, переправити ним на той бік побільше війська, відігнати Ляцкоронського і дати змогу усьому козацтву вийти з облоги...»

Б «Ми, Сигізмунт Август, даною грамотою оголошуємо таке: на скликаному цьому сеймі закінчили справу [об'єднання] між князівством Литовським та королівством Польським в братерській любові і за згодою обох народів...»

В «Вони... приговорили та постановили мир на тринадцять років під корисними умовами для обох монархій; покривджено тільки козаків, оскільки постановлено в тих пактах, щоб низові запорозькі козаки лишались у послушенстві обох монархій...»

Г «Отже, проголошуємо позбавленими честі на батьківщині, банітованими з королівства і власних маєтків Криштофа Косинського і все його товариство: як тих, що [поіменно] названі у згаданому декреті, так і всіх інших,

котрі допомагали йому в його злих вчинках радою і поміччю і перебувають при ньому донині, а також усе низове козацтво».

Критерії оцінювання: визначення кожної з подій – по 1 балу – 4 бали; розташування їх у хронологічній послідовності – 4 бали.

Завдання IV (максимум балів – 16)

У 2000 році Національним банком України була випущена срібна пам'ятна монета номіналом 10 гривень. Вона належить до серії «Герої козацької доби».

Розгляньте зображення монети і дайте відповідь на запитання:

- З якими історичними подіями пов'язано зображення на реверсі монети?
- Хто з відомих історичних діячів зображений на монеті? Напишіть його історичний портрет.

Критерії оцінювання: установлення історичної події та прізвища історичного діяча – 2 бали; знання фактичного матеріалу – 10 балів; дотримання структури написання історичного портрета, логічність і послідовність викладу – 4 бали.

Завдання V (максимум балів – 4)

➤ **За фактами біографії встановіть історичного діяча.**

1. Англійський флотоводець, віце-адмірал, здобув перемогу над франко-іспанським флотом у Трафальгарській битві.

2. Американський державний діяч, перший президент Сполучених Штатів, головнокомандувач Континентальної армії, учасник війни за незалежність Північноамериканських штатів.

Критерії оцінювання: правильно названа постать історичного діяча – по 2 бали за кожну відповідь.

Завдання VI (максимум балів – 25)

Серед істориків не вщухають суперечки щодо того, чи може одна людина завдяки власним переконанням, здібностям і діям змінити історію всієї країни або народу.

Напишіть ваші думки з цього приводу, використовуючи як приклад діяльність Миколи Костомарова.

Критерії оцінювання: наявність власної позиції – 4 бали; обґрунтування власної позиції – 8 балів; використання історичних фактів – 5 балів; логічність викладу матеріалу – 5 балів; аргументація висновків – 3 бали.